

สรุปผลการสร้างแบบสำรวจและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย โดยให้แบบสำรวจนี้มีความตรงตามทฤษฎีเฉพาะ (Construct Validity) ความตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity) และความเที่ยง (Reliability) สูง สำหรับเป็นเครื่องมือมาตรฐานในการประเมินผลสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของไทย แบบสำรวจที่สร้างขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยกฎเกณฑ์การสร้างตามแบบมาตราสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย (The College and University Environment Scales : CUES) และแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัย (The Inventory of College Activities : ICA) โดยผู้วิจัยได้ตั้งทฤษฎีเฉพาะขึ้น 5 ทฤษฎี แล้วจึงแบ่งองค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยออกเป็น 5 ด้าน ตามทฤษฎีเฉพาะที่ตั้งขึ้น คือ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับ ความประทับใจมหาวิทยาลัย บรรยากาศในการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน บรรยากาศในการบริหารและอาคารสถานที่

แบบสำรวจที่สร้างขึ้นครั้งแรกมีลักษณะเป็นข้อรายการสำรวจ โดยแบ่งเป็น 2 ภาค ภาคที่หนึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนิสิตนักศึกษาที่มีจำนวน 9 ข้อ ภาคที่สอง เป็นข้อรายการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยมีจำนวน 152 ข้อ นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นหาค่าความตรงตามทฤษฎีเฉพาะและความตรงตามเนื้อเรื่อง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิธีวิทยาและอุดมศึกษาจำนวน 8 ท่าน ตัดสินทฤษฎีเฉพาะที่ตั้งขึ้นและข้อรายการสำรวจที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยตรงกันหมดทั้ง 8 ท่าน พร้อมทั้งปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อรายการสำรวจตามความคิดเห็นของผู้ของผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จแล้วนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ได้แบบสำรวจที่สมบูรณ์มีจำนวนข้อรายการทั้งสิ้น 121 ข้อ โดยแบ่งเป็น

ภาคที่หนึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนิสิตนักศึกษาจำนวน 9 ข้อ

ภาคที่สอง ข้อรายการสำรวจสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย จำนวน 112 ข้อ

แบ่งตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน คือ

1. ความประทับใจมหาวิทยาลัย จำนวน 21 ข้อ
2. บรรยากาศในการเรียนการสอน จำนวน 27 ข้อ
3. ความสัมพันธ์กับเพื่อน จำนวน 22 ข้อ
4. บรรยากาศในการบริหาร จำนวน 20 ข้อ
5. อาคารสถานที่ จำนวน 22 ข้อ

ในการหาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 คน ซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เรียนในวิชาการศึกษาทั่วไปในภาคปลายปีการศึกษา 2520 หาค่าความเที่ยงแบบสำรวจแบบความคงที่ภายใน (Internal Consistency) โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half) แบ่งเป็นข้อคี่และข้อคู่หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตร เพียร์สัน (The Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร สเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown) หาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจทั้งฉบับและในแต่ละองค์ประกอบ คือ

1. แบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยทั้งฉบับมีค่าความเที่ยง 0.85
2. แบบสำรวจเฉพาะองค์ประกอบด้านความประทับใจมหาวิทยาลัยมีค่าความเที่ยง 0.69
3. แบบสำรวจเฉพาะองค์ประกอบด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนมีค่าความเที่ยง 0.59
4. แบบสำรวจเฉพาะองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนมีค่าความเที่ยง 0.62
5. แบบสำรวจเฉพาะองค์ประกอบด้านบรรยากาศในการบริหารมีค่าความเที่ยง 0.82
6. แบบสำรวจเฉพาะองค์ประกอบด้านอาคารสถานที่มีค่าความเที่ยง 0.56

ซึ่งค่าความเที่ยงทั้งหมดต่ำกว่าสูงเพียงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยได้

ในการประเมินสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรากฏผลสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้าน อาคารสถานที่ มีลักษณะเด่นที่สุด และสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีลักษณะค่อนข้างที่สุด

อภิปรายผล

1. ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงแบบการแบ่งครึ่ง โดยแบ่งข้อคือข้อคู่เป็น 0.85 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงแบบความคงที่ภายใน (Internal consistency) เมื่อเทียบกับแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัย (ICA) ซึ่งหาค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (test-retest) มีค่าความเที่ยง 0.93 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงแบบความคงที่ภายนอก (External consistency) จะเห็นได้ว่าค่าความเที่ยงของแบบสำรวจที่สร้างขึ้นต่ำกว่า ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากวิธีการหาค่าความเที่ยงไม่เหมือนกันคือ วิธีการหาค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ จะได้ค่าความเที่ยงที่สูงกว่าแบบแบ่งครึ่ง เมื่อระยะเวลาในการทดสอบ ทั้งสองครั้งห่างกันไม่มากนัก นอกจากนี้ อาจจะเป็นเนื่องมาจากจำนวนข้อรายการในแบบสำรวจที่สร้างขึ้นมีจำนวนน้อยกว่าแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัยมาก คือ แบบสำรวจที่สร้างขึ้นมีข้อรายการ 112 ข้อ ส่วนแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัยมีข้อรายการ 375 ข้อ ซึ่งจำนวนข้อรายการมากก็จะทำให้ค่าความเที่ยงสูงตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ดีค่าความเที่ยงของแบบสำรวจที่สร้างขึ้นทั้งฉบับก็ต่ำกว่าสูงเพียงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยได้

2. จากค่าความเที่ยงเมื่อแยกในแต่ละองค์ประกอบปรากฏว่าความเที่ยงขององค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนมีค่า ความเที่ยงต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเนื่องจาก ข้อรายการในองค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และด้านบรรยากาศ ในการเรียนการสอนนั้นมีการกระจายมาก คือ ตามในหลาย ๆ เรื่องด้วยกัน เมื่อนำมาหาค่าความเที่ยงแบบแบ่งครึ่ง ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคู่กับข้อคู่ต่ำกว่าองค์ประกอบทางด้านอื่น ๆ ถ้าต้องการจะทำให้้องค์ประกอบทั้งสองด้านนี้มีค่าสูงขึ้นไป ก็ควรสืบค้นกับ

องค์ประกอบอีก 3 ด้านที่เหลืออาจจะทำได้โดยเพิ่มจำนวนข้อรายการในองค์ประกอบทั้งสองด้านให้มากขึ้นอีก แต่อย่างไรก็ตามค่าความเที่ยงขององค์ประกอบด้านอาคารสถานที่และด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนก็จัดว่าสูงเพียงพอที่จะประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของไทยได้

3. จากการประเมินผลสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเห็นว่าสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาที่ด้านอาคารสถานที่เด่นที่สุดคิในองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน รองลงมาได้แก่องค์ประกอบด้านบรรยากาศ ในการเรียนการสอน ความประทับใจมหาวิทยาลัย อาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาที่ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 56.81 ซึ่งต่ำกว่าสภาพแวดล้อมเชิงจิตวิทยาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านอื่น ๆ มาก อาจเนื่องมาจากแบบสำรวจที่สร้างขึ้นนี้ผู้วิจัยใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งเพิ่งจะเข้าเรียนเป็นปีแรก นิสิตอาจไม่กล้าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนยังมีน้อย ซึ่งเป็นผลให้คะแนนเฉลี่ยในองค์ประกอบด้านนี้ต่ำลงได้

ข้อเสนอแนะ

1. จากแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่สร้างขึ้น ควรสร้างข้อรายการลงในแต่ละองค์ประกอบให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจทำให้ค่าความเที่ยงของคะแนนในแต่ละองค์ประกอบของแบบสำรวจมีค่าสูงขึ้นอีก

2. จากแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยฉบับนี้ใช้กับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ดังนั้นน่าจะมีการดัดแปลงแบบสำรวจให้ใช้ได้กับนิสิตนักศึกษาทั่ว ๆ ไป อาจารย์ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อที่จะได้ใช้ความถี่กันไปกับแบบสำรวจที่สร้างขึ้นฉบับนี้

3. ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยฉบับนี้หาได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้น ควรจะได้หากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เป็นนักศึกษาจากทุก ๆ มหาวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงของแบบสำรวจนี้

4. ควรนำแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยฉบับนี้ไปใช้ประเมินและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของไทยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อที่จะได้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย